

(The National Interest, 19.4.2010)

Влада Сједињених Држава је практично банкротирала. Вашингтон више не може приуштити микроменаџерисање света. Међународни социјални инжењеринг је сумњив подухват и у најбољим околностима. А бесмислица је то покушавати док се с друге стране давимо у дуговима.

Традиционалне војне претње Америци су углавном нестале. Нема више Совјетског Савеза и Варшавског пакта, маоистичка Кина је далека историја, а Вашингтон је у савезу са скоро сваком индустријализованом државом. Као што је Колин Пауел славно изјавио као шеф Здружене команде: "Понестаје ми непријатеља... Спао сам на Ким Ил Сунга и Кастра". Међутим, Сједињене Државе и даље настављају да се понашају као дежурни светски полицајац.

Нажалост, хиперактивна спољна политика захтева велике оружане снаге. Америка сама троши приближно половину глобалних војних издатака. Реално, Вашингтон троши више на "одбрану" данас него у време Хладног, Корејског и Вијетнамског рата.

Амерички војни издаци су изузетни по свим мерилима. Моје колеге Крис Пребл и Чарлс Закаиб са САО института недавно су упоредили америчке и европске војне издатке. Расходи САД имају тренд пораста и сада су близу пет одсто БДП-а. Насупрот томе, Европски издаци стално опадају у процентима БДП-а, сада су у просеку мање од два процента.

Разлика је још значајнија када се упореде односи војних издатака и БДП по глави становника. Код САД ти трошкови износе око 2200 долара. У већини европских држава они падају и испод 1000. Ако се додају трошкови за одбрану који се буџетирају мимо трошковника Пентагона - унутрашња безбедност, издаци за ветеране и одсек за нуклеарно наоружање - добија се укупна сума америчких војних издатака од 835,1 милијарди долара у 2008, што представља 5,9 одсто БДП-а или 2700 долара по становнику.

Макс Бут из Савета за иностране односе брине се да повећане финансијске обавезе (заборавите на нереалне процене о смањењу дефицита) које проистичу из пакета здравствених закона ће спречити одржавање такве превелике потрошње у будућности, чиме се угрожава "глобални положај" Америке. И пита се: [Ко ће](#) "надгледати морске коридоре, зауставити ширење оружја за масовно уништење, борити се против тероризма, одговорити на геноцид и друга бескрупулозна кршења људских права, и одвраћати неваљале државе од агресије?"

Наравно, нико не прети да ће да затвори поморске путеве ових дана. Вашингтон је схватио да је тешко зауставити нуклеарну пролиферацију без покретања рата, али промискуитет америчких војних интервенција представља снажан подстицај народима да теже ка нуклеарном оружју у циљу одвраћања САД од интервенције. Оклопне дивизије и носачи авиона нису од користи у суочавању са терористима. Ирак показује како бруталност рата често може бити страшнија чак и од нехумане изопачености диктатора. А, постоји и много других земаља које су у стању да одврате неваљале државе од агресије.

Сједињене Државе не би требало да покушавају да учине све што науме, чак и ако то могу да приуште. А заправо оне то не могу да приуште. Савезни трезор је празан. Кад би Ујка Сем био стварна особа, он би објавио банкрот.

Текући државни дуг износи 12,7 билиона (хиљада милијарди) америчких долара. Конгресна Канцеларија за буџет указује да ће текућа политика - под нереалном претпоставком да неће бити пораста потрошње - довести до 10 билиона долара дефицита током наредних десет година. Али већа потрошња - много већа потрошња - је пред нама.

Fannie Mae и Freddie Mac и даље остају активни, потписници хипотека у вредности од

5,4 билиона долара, и они настављају да праве губитке. Портфолио Савезне стамбене управе који се састоји од осигураних стамбених кредита наставља да расте у складу са каматама. Изложеност Ginnie Mae, који издаје хипотеке загарантоване хартијама од вредности, такође скаче небу под облаке.

FDIC

је
прошле године затворила рекордни број банака, њих 140, и понестаје јој готовине. Прошле године Пензиони гаранцијски фонд (Pension Benefit Guaranty Corporation) је објавио да има дефицит буџета од 34 милијарди долара. Савезни пензиони фонд има мањак од билион долара. Државни и локални пензиони фондови су кратки за око три билиона америчких долара.

Издаци за рат у Ираку ће трајати деценијама након што се трупе врате, као трошкови старања владе о теже повређеним војним лицима; укупни расходи ће достићи два билиона долара или више. [\[1\]](#) Продужетак и ширење рата у Авганистану ће даље надувати савезне издатке.

Најгоре од свега, прошле године су скупне непокривене обавезе социјалног осигурања и здравствене заштите процењене на 107 билиона долара. Социјално осигурање, које је првобитно требало да оде у минус тек 2016, ће потрошити више него што ће прикупити ове године, и "поверилачки фонд" је у ствари рачуноводствена фикција. Државно здравствено осигурање, заједнички програм савезне државе, такође је разваљеног буџета. Са њиховом тренутном стопом раста, СВО каже да ће до 2050. ова три програма сами потрошити практично цео савезни буџет.

Текуће нето обавезе Ујка Сема превазилазе нето вредност Американаца. Још више, дуг у односу на БДП ће наставити да расте и могао би на крају доспети на ниво из Другог светског рата. Очекује се да се чиста камата учетворостручи на 840 милијарди долара годишње до 2020.

Председник Федералних резерви Бен Бернанке [каже](#) : "То није нешто што се дешава за десет година. То сада утиче на тржиште". У марту, главни принос обвезница Трезора од 3,5 базних поена виши је од оних за *Berkshire Hathaway* Ворена Бафета.

Moody је недавно запретила да ће смањити кредитни рејтинг савезног дуга САД: "Упркос томе што AAA рејтинг владама пружа предности у виду билансне флексибилности, та флексибилност није бесконачна". У 2008, Том Лемон из поменуте рејтинг агенције је упозорио: "Основни кредитни рејтинг америчке владе суочава се са ризиком деградирања у наредних десет година, ако не буду пронађена решења за наше растуће непокривене обавезе за здравствену заштиту и социјално осигурање."

У све ово није урачунато доларско повећање савезне потрошње због федерализовања америчког здравства.

САД се суочавају са фискалном кризом. Ако би опстанак Америке био у питању, изузетни војни издаци би још увек били оправдани. Али не и ако је циљ заштита других народа, а посебно не просперитетних и многољудних држава способних да се бране. Макс Бут упозорава "да ће бити све теже бити светски полицајац и дадиља држава у исто време". Америка не треба ни да буде ни једно ни друго.

Ово није само питање новца. Устав предвиђа ограничену владу усредсређену на одбрану Американаца, а не на преобликовање света. Штавише, ако Вашингтон настави да делује као глобални пандур, амерички пријатељи и савезници никада неће имати мотивацију да се више потруде.

САД ће остати светска сила деценијама. Али не може себи приуштити да се понаша као да је једина сила. Америка мора почети да постаје нормална нација са нормалном спољном политиком.

Даг Бендоу је старији сарадник у Институту Кејто. Бивши специјални асистент председника Регана, аутор неколико књига, укључујући и Иностране лудорије: Нова америчка глобална империја (Xulon)

(Превод **Василије Д. Мишковић**)

Банкрот империја

Пише: Даг Бендоу
среда, 21 април 2010 11:40

[1] О problemima finansiranja tzv. "Coalition of the Billing", vidi tekst Bendoua: [Bad Investments](#)